

PRITARTA

Kupiškio rajono administracijos direktoriaus
2021 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. ADV-553

PATVIRTINTA

Kupiškio r. Subačiaus vaikų lopšelio-darželio
direktoriaus 2021 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-19

**KUPIŠKIO R. SUBAČIAUS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„MAŽAIS ŽINGSNELIAIS LINK DIDELIO KELIO“**

**Kupiškio r. Subačiaus
VAIKŲ LOPŠELIS-DARŽELIS**

2021 m.

TURINYS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	1
II SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI.....	5
III SKYRIUS. UGDYMO PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI.....	6
IV SKYRIUS. UGDYMO TURINYS, METODAI, APLINKA IR PROCESAS.....	7
V SKYRIUS. KOMPETENCIJOS, UGDYMO SI PASIEKIMŲ SRITYS, VAIKŲ PASIEKIMAI, VEIKSENOS, TEMOS, UGDYMO(SI) PRIEMONĖS.....	13
VI SKYRIUS. KUPIŠKIO R. SUBAČIAUS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO PASIEKIMŲ BEI PAŽANGOS VERTINIMO, INFORMACIJOS RINKIMO, FIKSAVIMO BEI NAUDOJIMOSI TVARKOS APRAŠAS.....	26
NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI.....	29

I SKYRIUS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Informacija apie įstaigą

Švietimo teikėjas: Kupiškio r. Subačiaus vaikų lopšelis-darželis (toliau-Darželis)
Įsteigtas 1966 m. balandžio 1 d. Įregistruotas Juridinių asmenų registre, kodas — 190042135.

Teisinė forma: Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga.

Grupė: ikimokyklinio ugdymo mokykla, kodas 3110.

Tipas: ikimokyklinio ugdymo mokykla.

Paskirtis: ikimokyklinio ugdymo grupės įstaiga lopšelis-darželis.

Adresas: Aukštaičių a. 11, LT-40406 Subačius, Kupiškio r. Tel.: (8 459) 55 341, el. p. subaciaus.darzelis@gmail.com, interneto svetainės adresas <https://subaciausdarzelis.kupiskis.lm.lt>

Darželis vykdo ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.

Darželio savitumas

Vizija – tai ikimokyklinio ugdymo įstaiga, atsižvelgianti į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsningumais, padedanti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokyti pradmenis.

Misija – tai turiningas vaiko gyvenimas čia ir dabar, užtikrinantis gerus vaiko pasiekimus įvairiose ugdymosi srityse ir jo galias atitinkančią optimalią pažangą.

Prioritetinės sritys:

- Vaiko gerovė — žaidimai ir kūrybiškumas, aktyvus vaiko dalyvavimas ugdymo procese, lyderystė, darbas komandoje.
- Sveikata — palankios aplinkos bendruomenei kūrimas stiprinant psichinę ir fizinę sveikatą.

- Pagarba kiekvienam žmogui — dideliam ir mažam, unikaliai, pagarbiai su juo bendraujant, bendradarbiaujant ir susitariant, laikantis sąžiningumo principo.
- Tobulėjimas — mes nuolatos mokomės ir dalijamės įgyta patirtimi, esame atviri naujovėms, jas taikome darbe

Darželis turi savitas, priimtinas visai bendruomenei tradicijas, kurias kuria ir puoselėja visi jos nariai.

Ugdymo filosofija

Filosofija – Kiekvienas vaikas yra nepakartojama kūrybinė laboratorija su nežabota fantazija, kurios skrydis beribis ir nesuvaldomas (Kornejus Čiukovskis).

Humanistinė filosofija kviečia ugdymą orientuoti į vaiką, pabrėžia vaiko sveikatos puoselėjimo, saviraiškos ir savirealizacijos galimybių svarbą ugdymo(si) procese, pagarbą vaikui, jo asmenybei. Vaikas – aktyvus gyvenimo Darželyje dalyvis, pažįsta save ir supantį pasaulį, atranda santykius su kitais žmonėmis, savimi, gamta, socialine aplinka, besimokantis priimti sprendimus, jo iniciatyvos svarbios visiems bendruomenės nariams. Nuosekliai, pagal vaiko galias, siekiant nuolatinės asmeninės pažangos vaikui tinkamu būdu ir tempu, ugdomos įvairios kompetencijos. Vyrauja humaniški santykiai, tolerancija ir geranoriškumas. Ugdomi smalsūs, kuriantys, bendraujantys, siekiantys žinių, iniciatyvūs, aktyvūs bendruomenės nariai.

Vaikai ir jų poreikiai

Darželyje veikia 3 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės. Grupės formuojamos pagal vaikų amžių, tėvams pageidaujant sudaromos sąlygos vienos šeimos vaikams lankyti tą pačią grupę. Darželį lankantys vaikai gyvena Subačiuje ir jo apylinkėse, bet yra vaikų, kuriuos tėvai atveža ir iš kaimyninių rajonų.

Programa siekiama tenkinti kiekvieno vaiko poreikį būti saugiam, žaisti, judėti, kurti, pažinti, eksperimentuoti, turėti galimybę rinktis veiklą pagal savo interesus ir poreikius. Šiems poreikiams tenkinti naudojamos įvairios erdvės: grupių erdvės, seklyčia, kiemo žaidimų aikštelės.

Ugdymo(si) procese naudojamos informacinės technologijos (vaizdo didinimo programos, projektoriai, kubai, išmaniųjų grindų įranga, planšetiniai kompiuteriai ir kt.).

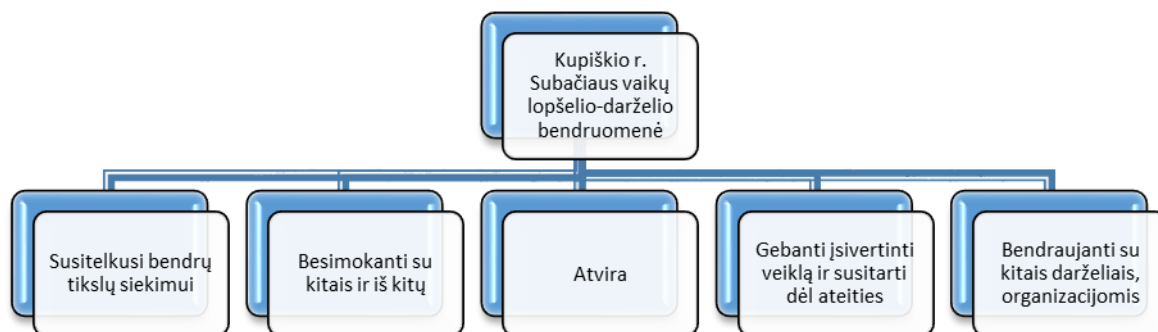
Išvykų metu vaikai susipažįsta su Subačiumi ir kitais Lietuvos miestais. Vaikai turi galimybę tobulinti savo gebėjimus dalyvaudami įvairiuose respublikiniuose ir rajono renginiuose: konkursuose, viktorinose, sporto varžybose, koncertuose ir kt.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Darželyje siekiama, kad pedagogų ir šeimos bendradarbiavimas vyktų vadovaujantis principu, kad viskas, kas daroma, daroma vaiko labui. Pedagogai – stebėtojai ir patarėjai, įsiklausantys ir išgirstantys kiekvieną vaiką, paliekantys pakankamai erdvės vaiko saviraiškai ir

kūrybai, kuriantys situacijas ir iššūkius. Tėvai – lygiaverčiai partneriai, ugdymo(si) proceso dalyviai. Atvedę vaiką į Darželį, tėvai tikisi vaikų saugumo, pagarbos ir supratimo vaiko ir savo asmeniui, tinkamos vaiko brandos mokyklai. Tėvai ir Darželio bendruomenės nariai – tai dvi lygiavertės pusės, kurios turi vienodą galią sėkmingam vaikų ugdymui(si), jų bendradarbiavimo būdai ir formos nuolat atnaujinami, siekiant pateisinti abiejų šalių lūkesčius.

Darželis yra atviras visuomenei, kūrybiškai bendradarbiauja su socialiniais partneriais, siekiama Darželio veiklos tobulinimo, sudaromos galimybės edukacinių ir kultūrinių ryšių plėtotei.

Pedagogų ir kitų specialistų pasirengimas

Darželyje dirba pozityvūs, atviri naujoms patirtims, mėgstantys savo darbą, motyvuoti, profesionalūs pedagogai: ikimokyklinio ugdymo mokytojai, priešmokyklinio ugdymo mokytoja, logopedė, muzikos mokytoja.

Visi pedagogai turi specialybę atitinkantį išsilavinimą ir yra įgiję kvalifikacines kategorijas, nuolat tobulina savo gebėjimus dalyvaudami metodinių ir Darželio veiklos gerinimui sudarytų darbo grupių veikloje, kvalifikaciją kelia rajono, šalies ir tarptautiniuose renginiuose.

Darželyje veikia vaiko gerovės komisija, kuri rūpinasi vaikų saugios ugdymo(si) aplinkos kūrimu, socialinės paramos ir pagalbos teikimu, krizių valdymu, smurto ir patyčių prevencija, specialiosios pagalbos teikimu. Komisijos nariai konsultuoja tėvus, pedagogus specialiojo ugdymo būdų, metodų pritaikymo, elgesio, saugumo užtikrinimo ir kitais aktualiais klausimais.

Pedagogai ir specialistai glaudžiai bendradarbiauja: integruoja veiklas, rengia individualizuotas ugdymo programas.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Visuminio integralaus ugdymo. Ugdymo turinys sudaromas atsižvelgiant į vaiko visuminio pasaulio suvokimą ir mąstymą, veiklos konkretumą bei sinkretiškumą. Siekiama vaiko

vertybinių nuostatų, jausmų, mąstymo ir veiksmų dermės, vaiko vidinio ir išorinio pasaulio vienovės.

Individualizavimo. Remiamasi turimomis žiniomis apie vaiko raidą, bendravimo su vaiku ir jo šeima patirtimi, stebima ir vertinama individuali vaiko pažanga, pasiekimai, įgyti gebėjimai, žinios ir vertybinės nuostatos.

Demokratiškumo. Šeimos ir Darželio sąveika grindžiama tėvų ir pedagogų iniciatyvų derinimu, partnerystės plėtojimu. Vaikas turi galimybę rinktis veiklą pagal savo poreikius, interesus, galimybes, nuotaiką. Susitarimai ir kartu su vaikais kuriamos taisyklės, jų laikymasis ugdo atsakomybės jausmą.

Tęstinumo. Sudaromos nenutrūkstamo ugdomojo proceso prielaidos vaikui pereinant iš vieno amžiaus tarpsnio į kitą. Siekiama darnaus vaiko perėjimo nuo ankstyvojo ugdymo šeimoje prie ikimokyklinio ugdymo grupėje, užtikrinamas nuoseklus ugdymo(si) tęstinumas priešmokyklinio ugdymo grupėje.

Humaniškumo. Vaikas gerbiamas kaip asmenybė, pripažįstant jo teisę būti skirtingam, teisę gyventi ir elgtis pagal prigimtį ir asmeninę patirtį.

Tautiškumo. Siekiama padėti vaikui perimti lietuvių tautos kultūros vertybes, papročius, tradicijas, jas puoselėti ir kartu kurti savo tapatybę šiuolaikinėje visuomenėje.

Sveikatingumo. Skatinama aktyvi veikla, formuojami sveikos gyvensenos įgūdžiai, vaikai pratinami saugoti savo ir kitų fizinę ir psichinę sveikatą, švarinti aplinką, saugiai elgtis ir jaustis artimiausioje aplinkoje.

III. UGDYMO PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, VERTYBĖS

TIKSLAS. Atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, bendradarbiaujant su šeima, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiaisiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

UŽDAVINIAI:

- * Siekti, kad vaikas:

plėtotų individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save;

pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas, atsižvelgtų į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes;

aktyviai dalyvautų ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime;

mokytųsi pažinti ir veikti: žaistų, keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius.

- * Įgyvendinti įtraukiojo ugdymo sistemą.
- * Naudotis Kupiškio rajono savivaldybės mero 2021 m. birželio 29 d. Nr. MV-30 patvirtintomis „Kupiškio rajono savivaldybės vaiko socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo(si) modelio aprašo“ rekomendacijomis.

VERTYBĖS. Siekiama, kad vaikas taptų:

- * orus, pasitikintis savimi, nebijantis reikšti jausmų ir poreikių;
- * smalsus, veiklus, bendraujantis, bendradarbiaujantis;
- * sveikas, saugus ir savarankiškas.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, APLINKA IR PROCESAS

Šioje Programoje pateikiamas visuminis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas.

Ugdymo(si) turinys – ką vaikas ugdomosi, kokias vertybines nuostatas, gebėjimus, žinias ir patirtį įgyja veikdamas (žaisdamas, judėdamas, bendraudamas ir kt.), pažindamas bei kurdamas. Kitaip tariant, ugdymo(si) turinys – tai, ką siūlo vaikas ir ką siūlome vaikui, kad jis ugdytųsi numatytas vertybes, gebėjimus, įgytų būtiną gyvenimišką patirtį. Ką vaikams, orientuodamasis į darbo patirtyje išryškėjusius vaikų poreikius, pasiūlys pedagogas, galima numatyti iš anksto, o kokią patirtį į grupę atsineš konkretus vaikas, atsiskleis tik ugdymo(si) proceso metu. Todėl šioje programoje numatytas ugdymo turinys nėra baigtinis, jis turi būti suprantamas kaip vaiko patirčiai atviras turinys ir nuolat pildomas bei keičiamas jį įgyvendinant.

Brandinant vaiko asmenybę, taikomi šie metodai: spontaniškas arba auklėtojos inicijuotas žaidimas, diskusijos, tyrinėjimai, eksperimentavimas, kūrybinės užduotys, pažintinės išvykos, projektai.

Skaitymo skatinimas. Darželio veiklų metu propaguojama skaitymo kultūra, vaikai skatinami domėtis knygomis. Vykdomos vaikų skaitymui skirtos veiklos: kasdienis skaitymas,

popietės su tėvais (pvz., tėvų ir vaikų pasakų kūrimo ir vaidinimo dirbtuvėlės), mainų bibliotekėlės grupėse, skaitymas vaidmenimis su pačių pasidarytomis kaukėmis, knygų gaminimas, Tarptautinės vaikų knygos dienos paminėjimas, naujų erdvių skaitymui paieška – po stalų, prie upės, po medžiu, bendradarbiavimas su Subačiaus bibliotekos darbuotojais ir kt. Mokytojai tiki, kad į mokyklą išeis bandantys ir norintys skaityti priešmokyklinio amžiaus vaikai, kad šeimose formosis įprotis skaityti vaikams, kad padidės skaitančių vaikų skaičius.

Pripažįstamas ir gerbiamas kiekvienas vaikas, nepaisant jo ugdymosi galių, lyties, rasės, tautybės, šeimos socialinio statuso. Kuriami šilti, bendradarbiavimu grįsti vaikų, auklėtojų, kitų grupėje dirbančių suaugusiųjų, administracijos, tėvų, kitų vaiko artimųjų santykiai, užtikrinantys emociškai palankią aplinką.

Patirtinis ugdymas(is). Vaikystė yra tas žmogaus gyvenimo laikotarpis, kai galima įgyti patirties ir ją interpretuoti aktyviai veikiant. Aktyvi veikla, patirtinis mokymasis leidžia vaikui tenkinti asmeninius interesus ir įgyvendinti norimus tikslus, siekiant suprasti supantį pasaulį veikti individualiai, poromis, grupėmis, su šeima, visuomene.

Darželio mokytojai atsižvelgia į interneto amžiaus vaikų ypatumus, kad geriau pritaikytų ugdymo turinį jų poreikiams ir mokymosi stiliui:

- sudaromos galimybės pačiam vaikui susikurti, keisti, pertvarkyti aplinką: įsirengti žaidimų vietas, pernešti žaislus ir daiktus iš vienos erdvės į kitą, savo kūrybiniais darbais puošti aplinką, auginti ir tyrinėti daržoves, gėles;

- kuriamos žaismingos vaikų ugdymosi situacijos, kupinos nuotykių, atradimų: grupė gali virsti parduotuve, mišku, kelione per Lietuvą ir t.t.; vaikai gali fotografuoti savo išvykas į gamtą ir kt.;

- kuriamos situacijos, kurios skatintų vaikus spręsti problemas, tyrinėti, kritiškai mąstyti;

- skatinama vaikų veikla grupelėmis: kuriamos situacijos, kurios skatintų vaikus dalytis veiklos sumanymais, mintimis, mokantis susitarti, padėti, veikti drauge;

- sudaromos galimybės patiems vaikams ieškoti informacijos: enciklopedijose, kt. knygose, ugdomuosiuose filmukuose ir t.t.;

- sudaromos sąlygos žaisti su šiuolaikinio vaiko poreikius atitinkančiais žaislais: kompiuteriai, fotoaparatai, interaktyvios lentos, skaitmeninės knygos ir t.t.;

- sudaromos vaikams galimybės internetinių pokalbių programa „Skype“ bendrauti su kitų Lietuvos miestų ar užsienio ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikais.

Informacinio mąstymo ir skaitmeninio raštingumo ugdymas(is). Mus supančios aplinkos pažinimas vyksta keičiantis informacija. Darželyje naudojami informacinio mąstymo skaitmeninio raštingumo ugdymo metodai:

- aktyvusis – eksperimentuojama su naujomis idėjomis;
- pragmatinis – sprendžiamos problemos (vaikai aiškinasi ir diskutuoja, kur matytą, girdėtą informaciją galima taikyti, kodėl ji naudinga arba ne);
 - teorinis - įvairiomis formomis apmąstoma gauta informacija, keliamos naujos idėjos (vaikai gautą informaciją apmąsto, aiškinasi įvairiomis formomis, atlikdami praktines užduotis (žaidimai, vaidinimai, kiti kūrybiniai darbai);
 - refleksinis – atskleidžiama konkreti patirtis, daromos išvados (vaikai ne tik atskleidžia konkrečią su informaciniu mąstymu susijusią patirtį (kalbėdamiesi, žaisdami, piešdami, judėdami), bet ir skatinami daryti su ta patirtimi susijusias išvadas.

Tikslingai taikomi ugdymo(si) metodai pažadina vaiko smalsumą ir pažinimo džiaugsmą, suteikia laisvę mintims ir veiksams, provokuoja vaikų individualius atsakymus, moko gerbti draugų idėjas, skatina savarankišką požiūrį. Ugdymo(si) metodai diegiami per žaidimą, žaismingas ir patrauklias situacijas, vaiko tyrinėjimus, atradimus, asmeninę patirtį, pasidalinimą savo mintimis, įspūdžiais, jausmais, potyriais. Metodai atspindi veiklos būdus, stimuliuoja vaikų aktyvią veiklą, apjungia pedagogų ir vaikų pastangas siekti bendro tikslo, yra nukreipti į visuminį vaiko ugdymą. Pasirinkti ugdymo(si) metodai atitinka vaikų amžių, galimybes, galias, individualius ir specialiuosius ugdymo(si) poreikius.

Didelis dėmesys skiriamas patirtiniam ugdymui, kuris apima vaiko protą, racionalias žinias, jo pojūčius bei jausmus, grįstas tyrinėjimais, eksperimentavimu, atradimais, kūryba ir bendradarbiavimu. Vaikas, kaip jaunas tyrėjas, atradėjas auginamas grupėje ir už jos ribų, skatinant intelektualią, kritinio mąstymo reikalaujančią veiklą ir kiekvieno vaiko asmenines pastangas. Ugdymo procese naudojamos informacinės technologijos žadina vaiko motyvaciją mokytis, pažinti, atrasti, plečia mąstymo galimybes. Vaikai tyrinėja ir atranda įvairias technologijų panaudojimo galimybes, įgytą patirtį panaudoja kituose žaidimuose. Ekskursijos ir išvykos praturtina vaikų patirtį, jie susipažįsta su artimiausia gamtine, socialine ir kultūrine aplinka, mokosi ne tik orientuotis naujoje aplinkoje, bet ir tiesiogiai konstruoja savo žinias, veikdami natūralioje aplinkoje.

Ugdymo(si) metodus pedagogas renkasi laisvai, lanksčiai, kūrybiškai juos taiko siekdamas įgyvendinti ugdymo(si) tikslus ir uždavinius, padėti skleisti kiekvieno vaiko individualybei.

Ugdymo(si) metodai ir būdai:

Žaidybinis – svarbiausias ikimokyklinio ugdymo metodas bei natūralus vaiko ugdymo(si) būdas (vaizduotės žaidimai, statybiniai ir konstravimo žaidimai, žaidimai su taisyklėmis, didaktiniai, judrieji, ramieji, draminiai, sportiniai ir kt. žaidimai). Žaidžiant ugdomi visi vaikų gebėjimai, formuojami socialiniai įgūdžiai.

Žodinis – pokalbis, diskusija, probleminiai klausimai, pasakojimas, aptarimas suteikia galimybę perduoti informaciją ir natūraliai bendrauti.

Vaizdinis – demonstravimas, stebėjimas, ekskursijos ir kt. nukreipta į vaizdinių apie vaiką supančio pasaulio objektus ir reiškinius formavimą.

Praktinis – vaikų praktinė veikla, tyrimai, eksperimentai.

Kūrybinis – vaikai įgyvendina savo idėjas, inscenizuoja.

Projektų rengimo – ugdomas vaikų kūrybiškumas, jie vienas kitą konsultuoja, išmoksta surasti naudingą informaciją, siūlo temą, priima sprendimus, įgyja pasitikėjimo savo jėgomis.

Komandinio darbo – vaikai grupelėse renkasi žaidimo būdą, dalyvauja viktorinose ir kitoje veikloje.

Situacinis spontaniškasis – ugdymui panaudojamos netikėtai susidariusios situacijos.

Netradiciniai ugdymo(si) būdai („Minčių lietus“, interviu, susitikimai su įvairiais žmonėmis, „Kalbantys pirštukai“, „Autoriaus kėdė“ ir kt.) suteikia laisvę vaikų mintims, veiksmams, provokuoja individualius vaikų atsakymus, moko gerbti draugų idėjas, skatina savarankišką požiūrį.

Ugdymo(si) aplinka

Ugdymo(si) turinio įgyvendinimui kuriama ir pritaikoma atitinkamo amžiaus vaiko poreikius ir galimybes atitinkanti, saugi aplinka. Grupių aplinkoje vaikai randa viską, ko reikia jų žaidimams, tyrinėjimams, bendrai veiklai. Siekiama, kad priemonės būtų funkcionalios, dinamiškos, saugios, skatintų vaikų aktyvumą, norą pažinti, stebėti, kurti, bendrauti ir bendradarbiauti ir padėtų įgyvendinti programoje numatytą ugdymo(si) turinį.

Darželio ugdymo(si) aplinka yra:

- * saugi, atitinkanti sanitarinius-higieninius reikalavimus;
- * skatinanti aktyviai veikti ir padedanti atsipalaiduoti;
- * skatinanti vaiko savarankiškumą;
- * padedanti aktyviai bendrauti;
- * estetiška ir funkcionali;
- * pritaikyta įvairiems vaikų poreikiams;
- * lengvai tvarkoma, keičiama, nuolat atnaujinama.

1–3 metų amžiaus vaikų grupėje gali būti kuriamos šios erdvės: judrios veiklos, kūrybinė, ramybės, vaidmeninių žaidimų ir kt.

3–5 metų amžiaus vaikų grupėje gali būti šios erdvės: stalo žaidimų, vaidmeninių žaidimų, saugaus eismo, mokymosi, statybinių žaidimų, konstravimo, pasakų kūrimo, dailės ir kt.

Atsižvelgiant į vaikų poreikius, erdvės keičiamos, nuolat atnaujinamos.

Ugdymui naudojamos visos erdvės, nes Darželio patalpose neturime sporto salės ir patalpų renginiams organizuoti. Kieme kuriama funkcionali, vaikų fizinį aktyvumą skatinanti aplinka.

Vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo(si) turinys pritaikomas arba individualizuojamas vadovaujantis Vaiko gerovės komisijos ir Pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijomis. Šiems vaikams, atsižvelgiant į jų poreikius, taikomi alternatyvūs ugdymo(si) metodai ir būdai, pritaikoma ugdymo(si) vieta ir aplinka, lavinanti kalbą, mąstymą, smulkiąją ir bendrąją motoriką.

Ugdymo turinio sudarymo principai ir vaikų gebėjimų ugdymo siekiamybė

Ugdymo turinys – tai kompleksiškas procesas, kuriame pabrėžiama turima vaiko patirtis ir sąsajos su aktualiais socialinės-kultūrinės jo gyvenamosios aplinkos poreikiais, pritaikomas ir pasirenkamas taip, kad būtų prasmingas ugdytiniui, atitiktų jo polinkius ir poreikius, tiktų ugdymo(si) aplinkai ir situacijai. Ugdymo turinys – orientyras, leidžiantis pedagogui kūrybiškai, nevaržomai organizuoti veiklą, ją koreguoti, atsižvelgiant į vaiko amžių, jo patirtį, individualumą, specialiuosius ugdymo(si) poreikius. Ugdymo turinys yra lankstus ir atviras kaitai, siejamas su programos tikslu ir uždaviniais, orientuotas į sveiko ir saugaus vaiko ugdymą, plėtojant tyrinėjimo, kūrybingumo, aktyvumo ir pasitikėjimo savimi, bendravimo ir kritinio mąstymo gebėjimus. Šie vaiko gebėjimai plėtojami per pasirinktų pasiekimų sričių raišką. 5-ios vaiko ugdymosi kryptys sudarytos iš 18-os vaiko pasiekimų sričių, kurios aprašytos ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašo rekomendacijose.

Siekama, kad vaikas taptų: sveikas, saugus, orus, pasitikintis savimi, nebijantis reikšti jausmų ir poreikių, smalsus, atkaklus, veiklus, žingeidus, komunikuojantis, iniciatyvus, kuriantis ir savarankiškas. Darželio ikimokyklinio ugdymo programos turinys modeliuojamas pagal šias ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) kryptis:

- * pažinimo ugdymo(si);
- * kalbos ir komunikavimo ugdymo(si);
- * meninio ugdymo(si);
- * kasdienio gyvenimo įgūdžių ir fizinio ugdymo(si);
- * socialinio ir emocinio ugdymo(si).

Ugdymo turinyje atskleidžiamos svarbiausios vaiko ugdymosi krypčių ir pasiekimų sričių charakteristikos. Atsižvelgiant į vaiko amžių, kiekvienoje pasiekimų srityje numatyti ugdymosi sėkmei aktualiausi gebėjimai ir pateikti vaikų veiksėnų pavyzdžiai. Ikimokyklinės programos vaikų ugdymo turinyje išskiriami vaiko gebėjimai, kuriuos turėtų įgyti 1–2 m. vaikas, 3–4 m. vaikas ir 5–

6 m. vaikas. Penkios pasiekimų sritys – iniciatyvumas ir atkaklumas, problemų sprendimas, mokėjimas mokytis, kūrybiškumas, tyrinėjimas integruojamos į visas ugdymo(si) kryptis.

Kiekviena ugdymosi pasiekimų sritis prisideda prie visų lūkesčių siekio, nes vaiko žinių ir supratimo, gebėjimų bei nuostatų ugdymasis yra integralus, visuminis.

Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai ugdomi pagal bendrąsias programas. Ugdymo turinys jiems pritaikomas arba individualizuojamas. Pritaikyta ugdymo programa specialiųjų ugdymosi poreikių vaikui padeda dalyvauti bendrame ugdymo procese drauge su bendraamžiais, siekiant individualių ugdymo(si) tikslų.

Nepaisant sąlyginio pasiekimų sričių jungimo į grupes, jos yra lygiavertės ir apima visus svarbiausius vaiko nuo gimimo iki 6 metų pasiekimus, kurie sudaro pamatą sėkmingai socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikavimo, meninės kompetencijos plėtotei priešmokykliniame amžiuje.

V SKYRIUS

KOMPETENCIJOS, UGDYMO SI PASIEKIMŲ SRITYS, VAIKŲ PASIEKIMAI, VEIKSENOS, TEMOS, UGDYMO(SI) PRIEMONĖS

Socialinė kompetencija

Ją sudaro šios susijusios ugdymosi sritys: emocijų suvokimas ir raiška, savireguliacija ir savikontrolė, savivoka ir savigarba, santykiai su suaugusiaisiais, santykiai su bendraamžiais.

Ugdymosi pasiekimų sritis – emocijų suvokimas ir raiška

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.	Atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais, elgesiu atsiliepia į kito jausmus (užjaučia, padeda).	Bendrauja su kitais vaikais, su suaugusiaisiais. Savo emocijas ir jausmus atspindi kūno poza, balsu, mimika.	Reiškia visus jausmus. Pastebi bendraamžių savijautą. Pasako, kaip jaučiasi pats ir kiti.	Kalbasi apie savijautą. Įvardija emocijas, jas reiškia įvairioje veikloje. Ginčus ir konfliktus sprendžia taikiai. Geranoriškai bendradarbiauja.	„Duok draugui ranką“, „Esu nepaprastas ir įdomus“, „Jaučiu, myliu, dėkoju“, „Noriu suprasti kitą“, „Šilti jausmai baltais žodeliais sninga“, „Aš stipresnis už nuovargį“, „Puiki nuotaika – gera sveikata“, „Mandagumo šalyje“, „Juokų maišelis“, „Saugokime draugystę“, „Gerumo raktas visas duris atrakina“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – savireguliacija ir savikontrolė

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiau drinęs geba nusiraminti.	Norus reiškia veiksmu ir žodžiu. Atpažįsta savo nuotaiką. Pasako, ką nori veikti.	Įvardija savo ir kitų vidines būsenas. Bando spręsti konfliktus. Susiranda draugų.	Laikosi tvarkos, sprendžia įvairias problemas, jausmus reiškia sau ir kitiems priimtinais būdais. Atpažįsta ir įvardija sudėtingus jausmus.	„Mokausi sutarti“, „Pabūsiu sau teisėjas“, „Pasakyk, kaip jautiesi“, „Aš noriu draugauti“, „Gero elgesio abėcėlė“, „Mūsų susitarimai. Penkių pirštų taisyklės“, „Stebuklingas žodis“

Ugdymosi pasiekimų sritis – savivoka ir savigarba

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Save vertina teigiamai.	Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su jais.	Atsiliepia pašauktas vardu. Parodo kūno dalis, jas įvardija. Atpažįsta ir parodo nuotraukose save, mamą tėtį ir kitus. Skiria savo asmeninius daiktus.	Sako savo, kitų vaikų ir suaugusiųjų vardus, skiria berniukų ir mergaičių vardus; skiria berniuką nuo mergaitės. Supranta, kad asmeninis elgesys gali būti tinkamas ir netinkamas.	Domisi savo šeimos istorija. Supranta, kad nuo asmeninio elgesio priklauso jo ir kitų saugumas. Paskoja apie savo pomėgius, interesus. Laikosi susitarimų. Baigia pradėtą darbą. Eksperimentuoja, tyrinėja.	„Mano kūnas“, „Kiek manyje paslapčių“, „Kas aš esu“, „Aš ir mano kaimynai“, „Augu ir keičiuosi“, „Esu nepaprastas ir įdomus“, „Veikiu, judu, tyrinėju“, „Nuo galvos iki kojų pirštukų“, „Laiko mašina“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – santykiai su suaugusiaisiais

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais.	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais.	Stebi, ką daro suaugusysis, veikia kartu su juo. Stengiasi elgtis savarankiškai. Pradeda bendrauti su nepažįstamais žmonėmis.	Suvokia šeimos, draugų svarbą žmogui. Mokosi susidraugauti, kontroliuoti savo elgesį. Domisi žmonėmis, tarnybomis, kurie rūpinasi mūsų	Domisi savo šeimos istorija. Ugdomosi pakantumą, jautrumą kitų nuomonei. Suvokia, kad bendruomenėje žmonės susiję vieni su kitais, padeda vie-	„Draugai ir draugystė“, „Mano draugai“, „Tu mane sušildai, tu mane glaudi“, „Šviesk ir šildyk savo meile“, „Mano šeima“, „Gėlytė mamai“, „Su mama ir tėveliu bėgu miško takeliu“, „Aš, tėtis ir mama – sportiška šeima“,

			sveikata, saugumu, namų gerove.	ni kitiems. Aiškina bendravimo su nepažįstamais suaugusiais taisykles ir galimus pavojus.	„Aš ir žmonės aplink mane“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – santykiai su bendraamžiais

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	Stebi, mėgdžioja. Reiškia emocijas įvairiais būdais. Žaidžia vienas šalia kito.	Žaidžia kartu su kitais vaikais. Tariasi dėl žaidimo.	Susitaria dėl bendros veiklos, bendradarbiauja. Diskutuoja apie žmonių tarpusavio santykius. Dalinasi žaislais, sumanymais, priemonėmis.	„Aš darželyje“, „Būryje draugų žaidžiame kartu“, „Žaidimų dienele“, „Mano draugai“, „Kai daliniesi su draugu – būna labai, labai gardu!“, „Viskas žaidimas – ir ne žaidimas“.

Socialinei kompetencijai ugdyti reikalingos ugdymo priemonės: albumai, „atmintukai“, segtuvai (su šeimos ar grupės gyvenimo nuotraukomis, piešiniais ir kt.); pratybų knygelės, ūgio matuoklė; efekto žaislai (popieriniai fejerverkai ir kt.); kalendoriai, popierinės kortelės, saugaus eismo, elgesio, bendravimo situacijų pratybų lapai; žaislai vaikams džiuginti (žaidimui su muilo, vandens burbulais, balionai); pasaulio, Lietuvos, regiono žemėlapiai, Lietuvos Respublikos vėliava (maža), Kupiškio vėliava, Lietuvos Respublikos herbas, gaublys; saugaus eismo ir elgesio kortelės, knygelės, paveikslėliai, įvairios dėlionės, stalo žaidimai, žaislai-galvosūkių; nuotaikų kortelės; siužetiniai žaislai (lėlės, vežimėliai, baldai, indeliai, drabužiai, įvairių profesijų atributai; žaidimai poromis, keliose (domino, loto, šachmatai, šaškės); atsipalaidavimo žaidimai (minkšti žaislai, kamuoliai spaudymui rankomis, priemonės šviesos ir šešėlių žaismui; veidrodžiai; muzikiniai įrašai, švenčių atributika (popierinės girliandos, širdelės, kaukės, žaislai eglutei, konfeti ir kt.); socialinio turinio vaikiškos knygos, žurnalai; interesų, talentų kortelės, paveikslėliai; Vaiko teisių

kortelės ar paveikslėlių rinkiniai, knygelės; poelgio-pasekmės paveikslėliai, dėlionės; siužetiniai ir minkšti žaislai, daiktų modeliai; statybinės detalės su sraigtais ir veržlėmis (medinės, plastmasinės, metalinės ir kt.); įvairios kaladės, kaladėlės, teminiai jų rinkiniai; konstruktoriai, mozaikos; širmelės, užtiesalai, dėžės, krepšiai, pagalvėlės, kilimėliai; vaikiška bižuterija (karoliai, segės, dirželiai, rankinės), rūbai, skraistės ir kt., skirti persirengimui, „puošimuisi“, kompiuteriai, kompiuteriniai žaislai, planšetės.

Sveikatos saugojimo kompetencija

Ją sudaro šios susijusios ugdymosi sritys: kasdieninio gyvenimo įgūdžiai, fizinis aktyvumas, savireguliacija ir savikontrolė.

Ugdymosi pasiekimų kryptis – kasdieninio gyvenimo įgūdžiai

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Noriai ugdomosi sveikam gyvenimui reikalingus įgūdžius.	Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	Pratinasi savarankiškai valgyti, tvarkytis.	Savarankiškai valgo. Laikosi asmens higienos įgūdžių ir įpročių. Savarankiškai tvarkosi. Pratinasi saugiai elgtis.	Supranta ir stengiasi laikytis etiketo taisyklių. Žino, kaip elgtis įvairiose situacijose. Supranta sveikos mitybos naudą.	„Ir juoksis dantukai, sveikučiai blizgės“, „Vitaminų šalyje“, „Daržovės“, „Mus ne sykį esi skynęs, rovēs, ragavęs“, „Švara – sveikata“, „Kur gyvena vitaminai“, „Sveikas maistas“, „Sveiko maisto karalystė“, „Tvarkingi rūbeliai – gražūs vaikeliai“, „Švarus vaikas auga sveikas“, „Sveiki dantukai – graži šypsena“, „Kur švara, ten gyvens sveikata“, „Muilo burbuliukai“, „Kuo aš apsirengęs?“, „Aš esu saugus gatvėje“, „Ugnis – draugas, ugnis – priešas“, „Pavojingi daiktai“, „Gatvėje slypintys pavojai. Kaip jų išvengti?“, „Vitaminų diena“.

Ugdymosi pasiekimų kryptis – fizinis aktyvumas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.	Žaidžia įvairius žaidimus.	Žaidžia judėjimą lavinančius žaidimus.	Žaidžia žaidimus, lavinančius smulkiają ir bendrąją kūno motoriką.	„Jei judėsi – nepražūsi, visada sveikas būsi“, „Judėjimo savaitė“, „Man kojelės – kad bėgiočiau...“, „Jei judėsi, netingėsi – tai sveikatos daug turėsi“, „Sportuoju ir būsiu sveikas“, „Aš sportuoju ir žaidžiu – olimpiečiu būt žadu“, „Žiemos džiaugsmas ir pramogos“, „Maži mano piršteliai – dideli darbeliai“.

Sveikatos saugojimo kompetencijai ugdyti reikalingos ugdymo priemonės: servetėlės, rankšluosčiai, indeliai burnai skalauti, dantų šepetėlis, pasta; higienos reikmenys (muilas); kaspiniai, skarelės, skraistės šokiui; lankai, jė gumos, šokdynės, virvutės, kamuoliai, kėgliai, badmintonas, teniso raketės, kamuoliukai; įvairūs lauko ir vidaus treniruokliai (batutas ir kt.), šiurkštūs, gruoblėti kilimėliai ir kt. priemonės plokščiapėdystės profilaktikai; sūpuoklės, sienelės, kopėčios, laipiojimo virvės, gimnastikos suoleliai, čiuziniai, priemonės estafetėms, kliūtims; audeklo atraižos, elastingas popierius, rupus žvyras, nugludinti akmenėliai; riedučiai, paspirtukai, rogutės, slidės, čiuožtukai; pirštų, delnų, pėdų atspaudų darymo medžiagos (dažai, molis, smėlis ir kt.); kūno dažai; paveikslėliai, knygelės, dėlionės, loto augimo ir sveikatos temomis; vaikams pritaikyti indai ir stalo įrankiai, buitės technika, skirta maistui ruošti (sulčiaspaudė, keptuvė) priemonės varstymui, segiojimui, raišiojimui; įvairios spynos, užraktai, raktai, kabliukai, užsklandos; gimnastikos kamuoliai, skirti šokuoti, suptis, supamieji žaislai; jėgos ugdymo priemonės (sunkūs kamuoliai, kelmėliai ir kt.); grūdinimosi priemonės (indai vandeniui ir kt.); riedantys žaislai (automobiliai, karučiai, traukiniai ir kt., ratai, triračiai).

Komunikavimo kompetencija

Ją sudaro šios susijusios ugdymosi sritys: savireguliacija ir savikontrolė, sakytinė kalba, rašytinė kalba, meninė raiška.

Ugdymosi pasiekimų kryptis – sakytinė kalba

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba.	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	Klausosi ir reaguoja į įvairius garsus. Atkartoja garsus, bando tarti žodžius.	Trumpam sukaupta dėmesį, klausydamas įvairaus žanro kūrybinių. Mokosi išklaudyti kitus. Kalba sakiniiais.	Moka klausytis, išgirsti ir suprasti. Diskutuoja, deklamuoja, improvizuoja.	„Klausausi – kalbu“, „Seku seku pasaką“, „Iš kalbos lobyno skrynelės“, „Mus kalbina knygos lapeliai“, „Aš – kūrėjas. Mano jausmų ir vaizduotės pasaulis“, „Mano knygelė“, „Kelionė į taisyklingos kalbos šalį“, „Mažo vaikelio graži kalbelė“, „Pasikalboskim kupiškėniškai“.

Ugdymosi pasiekimų kryptis – rašytinė kalba

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	Varto knygeles. Klausosi trumpų kūrybinių. Keiverzoja.	Varto įvairius spaudinius, „skaito“. Kopijuoja simbolius. Domisi raidėmis.	Atpažįsta simbolius aplinkoje. Girdi, pavadina garsus. Bando skaityti. Kopijuoja raides, žodžius.	„Klausyk, vaikeli, kaip skamba raidelės“, „Raidžių karalystėje“, „Mano knygelės“, „ABC šalyje“, „Skaitau su mamyte ir tėveliu“, „Augu su knyga“.

Ugdymosi pasiekimų kryptis – meninė raiška (žaidinimai, žaidimai ir vaidyba)

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Jaučia vaidybinės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti vaidybinėje veikloje.	Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas vaidindamas.	Žaidinamas, žaisdamas, viską kartoja.	Žaisdamas reiškia emocijas, imituoja, fantazuoja, interpretuoja. Klausosi raiškaus skaitymo, sekimo, deklamavimo.	Vaidina, žaidžia, imituoja, mėgdžioja, kuria. Bando išsakyti suvoktą prasmę, aptariant veiklą.	„Aš – kūrėjas“, „Mano vaizduotės pasaulis“, „Žiema, žiema, bėk iš kiemo“, „Burtų lazdele pamojus“, „Pasakų skrynios herojai“.

Komunikavimo kompetencijai ugdyti reikalingos ugdymo priemonės: popierius; įvairaus dydžio kortelės, juostelės, lapeliai; rašikliai, pieštukai; popieriniai lipdukai, atvirukai, vokai; knygos vaikams, žurnalai, vaikiškos enciklopedijos, dailės albumai; raidynai, stalo žaidimai su raidėmis, užrašais; kubeliai, automobiliai ir kt. su užrašais; pasakų, muzikos įrašai (kompaktiniai diskai); žaislinės knygelės vaikams (su iškirptais langeliais, perspektyviniu vaizdu, vaizdo, garso efektai); pasakų veikėjų siluetai, figūrėlės; receptų, telefonų knygos; kompiuteris, spausdintuvas, kompiuterinės programos, skatinančios kurti, bandyti rašyti, modeliuoti daiktus, padedančios vaikui suvokti, kas yra šviesa ir kt.; interaktyvi lenta.

Pažinimo kompetencija

Ją sudaro šios susijusios ugdymosi sritys: aplinkos pažinimas, skaičiavimas ir matavimas, iniciatyvumas ir atkaklumas, problemų sprendimas, mokėjimas mokytis.

Ugdymosi pasiekimų sritis – aplinkos pažinimas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nori pažinti	Įvardija ir bando paaiškinti	Tyrinėja burna,	Stebi ir pavadina	Jaučia žmogaus	„Gyvūnų pasaulis“, „Žmogus ir

bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, pažinti pasaulį, sužinojęs ką nors nauja.	socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir nori ją naudoti.	pirštais, žvilgsniu. Atpažįsta ir rodo kūno dalis, aplinkos daiktus. Pradedą orientuotis supančioje erdvėje.	daiktus, esančius artimiausioje aplinkoje. Atpažįsta ir pavadina kūno dalis. Supranta daiktų bei reiškinių įvairovę. Orientuojasi erdvėje, laike.	ryšį su gamta. Stebi negyvosios gamtos objektus bei reiškinius. Suvokia augalų ir gyvūnų naudą, nusiteikia juos saugoti. Domisi pasaulio gyvenimo ypatumais, gamta, kultūra, technika.	gyvūnai“, „Rieda metų ratai“, „Mano gimtasis miestas – Kupiškis“, „Rudeniniai darbai sode ir darže“, „Paukšteliai išskrenda“, „Mūsų gatvė“, „Iš tvarto močiutės ir miško gražaus“, „Lapas sukasi ratu, rudenėli, kaip gražu“, „Kalėdos“, „Profesijos“, „Gamta bunda“, „Velykų belaukiant“, „Taupau, rūšiuoju“, „Mano draugas Vanduo“, „Saugau aplinką – saugau Lietuvą“, „Vaistiniai augalai“, „Mano tėvynė - Lietuva“, „Šarmota tėviškėlė“, „Žiemužė snaigėm sninga“, „Žiemojantys paukščiai“, „Gardu, gardu“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – skaičiavimas ir matavimas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.	Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.	Žaidžia žaidimus, kuriuose skaičiuojama, matuojama, randama, kartojama. Ardo, surenka, eksperimentuoja.	Pradedą skirti dydžius, formas, lygybę-nelygybę. Skaičiuoja iki 5. Grupuoja daiktus. Juda nurodyta kryptimi. Pradedą orientuotis erdvėje ir laike.	Atlieka matematinus veiksmus su daiktais. Skaičiuoja iki 10-12. Įvairiais būdais matuoja laiką, ilgį, tūrį, masę, temperatūrą ir kt.	„Protingi ir išdykę skaičiai“, „Spalvų ir formų pasaulis“, „Skaičių ratukas“, „Mus supanti erdvė“, „Aš noriu viską išmatuoti“, „Susisiekimo priemonės“, „Diena ir naktis“, „Rūpesčiu ir meile išaugintas“, „Mano žalioji palangė“, „Naujų metų kalendorius“, „Laikrodis“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – iniciatyvumas ir atkaklumas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.	Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam ištraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.	Pratinasi apsitarnauti. Rodo norą bendrauti. Pradedą rinktis veiklą.	Domisi, smalsauja, renkasi sudėtingesnę veiklą, prašo pagalbos. Ugdomi savitvarkos įgūdžius.	Savarankiškai atlieka įvairius darbus. Reiškia iniciatyvą pasirenkant veiklą. Baigia pradėtus darbus.	„Aš saugus, kai žinau“, „Rūpesčiu ir meile išaugintas“, „Mano žalioji palangė“, „Nuo daigelio iki žiedelio“, „Kaip nepakenkti sau“, „Švara ir tvarka“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – tyrinėjimas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	Atpažįsta ir pavadina kūno dalis. Pradedą tyrinėti.	Pradedą veikti savarankiškai. Eksperimentuoja, lygina. Išbando įvairius daiktus ir medžiagas.	Pradedą suvokti daiktų savybes. Savarankiškai ir tikslingai pasirenka veiklą. Ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose.	„Aš domiuosi technika. Atradimai ir eksperimentai“, „Pažinimo ir tyrinėjimų savaitė“, „Svečiuose – Smalsutis“, „Man įdomu...“, „Ką aš žinau?“, „Išbandyk ir sužinosi“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – problemų sprendimas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams ir iššūkiams bei sunkumams įveikti.	Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	Padedant įveikia kliūtis.	Imasi įvairesnės veiklos, su suaugusiųjų pagalba įveikia sunkumus.	Imasi sudėtingesnės veiklos, eksperimentų. Ieško būdų, kaip pačiam įveikti sunkumus.	„Aš galiu“, „Ką aš turėčiau žinoti, kad užaugčiau sveikas?“, „Jausmų ožiukas“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – mokėjimas mokytis

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinių nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko.	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.	Žaidžia, stebi, klausinėja.	Žaisdamas kuria, mokosi, džiaugiasi sėkme, prašo pagalbos.	Savarankiškai veikia, tyrinėja, eksperimentuoja, reflektuoja. Ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose, ją apibendrina.	„Žaidžiu ir mokausi“, „Gatvėj būki atsargus, šito mokyk ir draugus“, „Aš – būsimasis mokinys“.

Pažinimo kompetencijai ugdyti reikalingos ugdymo priemonės: vandenį geriantis popierius, vaškas, parafinas; žvakės; rašomoji lenta; lentynėlės, spintelės, dėžės, krepšiai žaislams, medžiagoms ir priemonėms; informaciniai leidiniai (knygos, plakatai, enciklopedijos, stalo žaidimai ir kt.); gyvūnų, augalų, gamtovaizdžių ir gamtos paminklų nuotraukos; skaičių, formų, įvairių dydžių, spalvų kortelės; priešingybių, priešasties-pasekmės, nuoseklumo, dalies ir visumos paveikslėliai, kortelės; smėlis, akmenukai, vanduo, gamtinė medžiaga; didinamieji stiklai, indai ir priemonės eksperimentavimui (mėgintuvėliai, piltuvėliai, vamzdžiai, matuokliai, pipetės, kempinės, vandenį sugeriančios medžiagos, indai bei priemonės žaidimui su smėliu ir vandeniu, muilo burbulai, žaislinės plunksnos ir kt.); laikrodis, kompasas, termometrai (vandens, oro, kūno, šilumos), stetoskopas, įvairios ilgio matavimo priemonės, svirtinės svarstyklės; skaičiavimo pagaliukai, skaičiuotuvai, specialios didaktinės skaičiavimo priemonės; erdvinės ir plokštuminės geometrinės figūros; pinigų pavyzdžiai; žaislai tapatinimui, grupavimui, rūšiavimui, serijų dėliojimui; išardomieji ir sudedamieji žaislai, daiktų modeliai; aitvarai (popieriniai, plastmasiniai, medžiaginiai ir kt.); smilkalai; medžio lentelės, vaikiškos vinys, švitrinis popierius; flanelinė lenta, magnetinė lenta; akvariumai, narveliai, terariumai, puodeliai, laistytuvai gėlėms, gėlių žemė; žmonių buities, profesijų atributai: įrankiai, rakandai (sodo įrankiai, namų tvarkymo priemonės, meistravimo įrankiai ir priemonės); tikra buitinė technika: radijo aparatai, fotoaparatai, telefonai, žibintuvėliai; techniniai žaislai (žybsintys, pypsintys; prisukami, inerciniai, elektriniai, t.y. su elementais); vėjo, vandens malūnai, parašiutai; galvosūkių, labirintų; gamtos garsų įrašai, filmuota medžiaga; magnetai, spyruoklės, spiralės, šviesos stalas.

Meninė kompetencija

Ją sudaro šios susijusios ugdymosi sritys: meninė raiška, estetinis suvokimas, kūrybiškumas.

Ugdymosi pasiekimų sritis – meninė raiška

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai	Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje	Klausosi įvairios muzikos, dainuoja, niūniuoja, leidžiasi žaidinamas. Mėgdžioja veiksmus, into-	Klausosi įvairios muzikos, gamtos garsų. Groja, dainuoja, šoka, improvizuoja. Imituoja augalų, gy-	Dainuoja sudėtingesnes dainėles, kuria melodijas. Vaidina, piešia. Laisvai išreiškia emocijas	„Do, re, mi, fa, sol, la, si – džiaugiasi vaikai visi!“, „Spalvos ir spalviukai“, „Muzikos ritmu“, „Su muzika per vaikų pasaulį“, „Muzikos garsai“,

dalyvauti meninėje veikloje.	kūryboje.	nacijas. Išbando dailės priemones.	vūnų judesius. Reiškia emocijas.	įvairioje kūrybinėje veikloje. Eksperimentuoja.	„Mėgstu vaidinti“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – estetinis suvokimas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Domisi, gėrиси, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.	Išbando įvairias dailės medžiagas ir priemones. Varto spalvingas knygeles, dailės kūrinius.	Klausosi įvairių nuotaikų muzikos. Žiūri vaidinimus, filmukus. Dalyvauja meninėje veikloje. Grožisi meno kūriniais. Pradedama analizuoti piešinius.	Mėgaujasi menine raiška, pasakoja apie patirtas emocijas. Ugdosi gerą skonį, estetinę nuovoką, džiaugiasi kūrybos procesu. Įžvelgia grožį aplinkoje, meno kūriniuose.	„Grožis aplink mane“, „Kas yra gražu?“, „Žaidžiu spalvomis“.

Ugdymosi pasiekimų sritis – kūrybiškumas

Pasiekimai		Vaikų veiksenos			Rekomenduojamos temos
Vertybinė nuostata	Esminis gebėjimas	1–2 metai	3–4 metai	5–6 metai	
Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.	Patiria naujus išpūdžius. Lavina pojūčius.	Domisi aplinka, klausinėja. Išbando įprastų daiktų įvairius panaudojimo būdus.	Klausia, aiškinasi nežinomus dalykus. Fantazuoja. Kelia probleminius klausimus, eksperimentuoja.	„Sugalvojau, sumąščiau...“, „Aš – kūrėjas“, „Išbandyk ir pažinsi“, „Fantazijų šalyje“, „Kažkas gražaus ir nepaprato“.

Meninei kompetencijai ugdyti reikalingos ugdymo priemonės: medžiagos tapymui, piešimui, lipdymui, kūrybiniams darbams (molis, plastilinas, modelinas, lipdymo tešla; įvairaus formato, dydžio, spalvos popierius, gipsas, plastikas, medis, akmenėliai, medžio žievė, pjuvenos, vytelės ir kt.) įvairių spalvų kinetinis smėlis; antrinės žaliavos (audinio, odos, popieriaus atraižos, įpakavimo dėžės, seni žurnalai, laikraščiai, reklaminiai bukletai ir kt.); priemonės tapymui, grafiniams taikomosios dailės darbams, piešimui, lipdymui, kūrybiniams darbams (įvairūs dažai: guašas, akvarelė, kreidelės, pastelė; klijai; balta ir spalvota kreida; pilki ir spalvoti pieštukai; įvairaus dydžio, pločio, storio teptukai; žirklys, kanceliariniai peiliukai, pagaliukai, tušas, kempinės, voleliai, plunksna, adatos, vašelis, siūlai; štapavimo, antspaudavimo priemonės, formelės; molbertai ir kt.); priemonės darbo vietai uždengti; apranga darbui su dažais; širmelė ir kita įranga teatrui; pirštukų lėlės, lėlės marionetės, lėlės ant lazdelių ir kt.; muzikinės dėžutės, muzikiniai žaislai; apranga ir vaidybos atributika vaikams (skraistės, skrybėlės, bižuterija, karūnos ir kt.); muzikos instrumentai (molinukai, akmenukai, lazdelės, metalofonai, smuikas, išilginė fleita, kanklės, akordeonas, ritminiai mušamieji instrumentai (perkusija) ar savo gamybos instrumentai; muzikos centras arba garso grotuvas, būtiniausi įrašai (populiari, klasikinė, liaudies, vaikų ir kt. muzika); muzikos ženklų rinkiniai muzikos raštui (penklinių, natų, pauzių ženklai), flanelinė lenta, šviesos stalas, relaksacinė muzika.

VI SKYRIUS
KUPIŠKIO R. SUBAČIAUS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO PASIEKIMŲ BEI
PAŽANGOS VERTINIMO, INFORMACIJOS RINKIMO, FIKSAVIMO BEI
NAUDOJIMOSI TVARKOS APRAŠAS

Vaiko ugdymosi pasiekimai – tai susiformavusios vertybinės nuostatos, gebėjimai, supratimas, patirtis. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimas atliekamas vadovaujantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“ (2014) ir Centro „Ugdytinių pažangos ir pasiekimų vertinimo aprašu“.

Vertinimo tikslas - nustatyti esamus ugdytinių gebėjimus bei numatyti tolesnio ugdymo(si) gaires, padėti ugdytiniui sėkmingai ugdytis, bręsti kaip asmenybei.

Vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(si) ypatumus kaupimas ir apibendrinimas. Apibendrinti grupės vaikų pasiekimai naudojami pedagogų darbo analizei bei įsivertinimui, planuojant tolimesnį ugdymosi procesą. Vertiname, kad:

- * pažintume vaiką, jo individualybę, ugdymosi ypatumus, ugdymosi stilių, poreikius, interesus;
- * pomėgius, charakterio ypatumus, kultūrinius skirtumus;
- * atskleistume vaiko pastangas ir pažangą bei skatintume jo ugdymąsi;
- * apmąstytume įgyvendintus programos tikslus ir uždavinius;
- * planuotume tolesnio ugdymo perspektyvas individualiai kiekvienam vaikui ir vaikų grupei;
- * apibendrinus sukauptą informaciją koreguotume planus;
- * ugdytume vaiko supratimą apie tai, kaip jam sekasi ugdytis.

Darželyje vaikų pasiekimai vertinami du kartus per metus. Pirmasis vertinimas vyksta rugsėjo, spalio mėnesiais. Jo paskirtis yra fiksuoti vaiko pasiekimus, individualius ypatumus ir numatyti ugdymosi kryptį, tikslus, uždavinius, ugdymosi individualizavimo ir paramos vaikui formas. Antrasis vertinimas vyksta gegužės mėn. Jo paskirtis yra fiksuoti vaiko pasiekimus per mokslo metus, nustatyti, ar tinkamai pasirinkta ugdymosi kryptis, numatyti tolesnio vaiko ugdymosi tikslus ir uždavinius.

Vaikų pasiekimus vertina auklėtojas, švietimo pagalbos specialistai, ikimokyklinio ugdymo meninio ugdymo mokytojas, psichologas, tėvai (globėjai). Vaikai taip pat yra aktyvūs vertinimo dalyviai.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimai vertinami pagal 18 vaiko ugdymosi pasiekimų sričių. Įvertinęs vaikus, grupės auklėtojas pildo keturias formas - „Vaiko ugdymo(si) ir pažangos vertinimas“, „Ugdytinio pasiekimų schema“, „Grupės pasiekimų schema“, „Grupės ugdytinių pasiekimų vertinimas“.

Darželyje pasirinkti šie vaiko pasiekimų vertinimo tipai: diagnostinis, formuojamasis ir apibendrinamasis.

Diagnostinis vertinimas – tai vaikui pažinti ir pirmiesiems jo ugdymosi žingsniams grupėje numatyti skirtas vaiko žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų vertinimas. Vertinimas atliekamas tada, kai mokytojas pradeda dirbti su nauja vaikų grupe, kai į grupę ateina naujokas, kai išryškėja nauji vaiko ugdymosi poreikiai, siekiant pažinti vaikus ir numatyti artimiausius jų ugdymosi žingsnius. Diagnostinis vertinimas naudojamas aiškinantis, ar pasiekti iškelti vaiko ugdymosi uždaviniai, kokia yra vaiko pažanga per numatytą laikotarpį, kokie individualūs jo ugdymosi poreikiai.

Formuojamasis vertinimas – kasdienio vaiko ugdymosi situacijų stebėjimas, apmąstant, kaip vaikas įsitraukia į veiklą, kaip elgiasi, kas kiekvienam iš jų sekasi, kur reikia pagalbos, kaip vertėtų pakreipti veiklą, kad geriau atitiktų kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius, kokie vaikų siūlymai ir t.t. Vaikas nuolat skatinamas, jam laiku teikiama parama ir pagalba. Kartu su vaiku aptariama, ką jis nuveikė, išmoko, kas patiko ir ką dar norėtų nuveikti, numatomi tolesni veiklos žingsniai.

Apibendrinamasis vertinimas – tai vaiko ugdymosi pagal lopšelio-darželio ikimokyklinio ugdymo programos „Mažais žingsneliais link didelio kelio“ dalį (pvz., vienerius metus) ar visą programą (pvz., nuo 3 iki 6 metų) rezultatų įvertinimas. Nustatoma, ko vaikas pasiekė 18-oje ugdymosi pasiekimų sričių, ar vaiko ugdymosi pasiekimai atitinka darželio programoje numatytus rezultatus, kokia vaiko pažanga, kokios jo stiprybės ir tobulintinos sritys.

Lopšelio-darželio mokytojų, logopedų, administracijos, tėvų (globėjų, rūpintojų) susitarimu, apibendrinantis vertinimas naudojamas vieną kartą metuose – mokslo metų pabaigoje (gegužės – birželio mėn.).

Vertinimo metodai ir būdai: vaiko stebėjimas, pokalbis su vaiku, pokalbis su tėvais, anketinės apklausos, interviu, produktyviosios ir kūrybinės vaiko veiklos analizė. Vertinimas vyksta nuolat. Svarbiausi vaiko pasiekimus atskleidžiantys įrodymai saugomi „Vaiko individualių pasiekimų aplanke“. Pasiekimų aplanke kaupiami tie darbai, kurie apie vaiko gebėjimus pasako ką nors svarbaus, t. y. išryškina vaiko gabumus.

Vaiko individualių pasiekimų aplanką sudaro:

- * vaikų dailės darbeliai su jų pačių ir pedagogų komentarais;
- * vaikų kalba (samprotavimai, žodinė kūryba, pasakojimai ir kt.);
- * įvairios vaiko veiklos stebėjimo užrašai;
- * anketos tėvams;
- * nuotraukos, kuriose užfiksuota vaiko veikla;
- * vaiko sukurtos knygelės;
- * rašytinės kalbos pavyzdžiai;
- * atliktos užduotys, rodančios vaiko gebėjimus ir pažangą;
- * padėkos, apdovanojimai.

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo medžiaga yra konfidenciali, laikoma grupėje. Ji yra aptariama individualių pokalbių su vaiko tėvais (globėjais) metu, jei reikia, su specialistais, kurie gali suteikti vaikui pagalbą. Tėvai (globėjai) su bendrais grupės pasiekimais yra supažindinami grupės susirinkimų metu. Mokytojos sudaro sąlygas tėvams nuolat susipažinti su vaiko pasiekimų aplanku.

„Vaiko individualių pasiekimų aplankas“ „keliauja“ su vaiku. Išvykstant iš Darželio „Vaiko individualių pasiekimų aplankas“ atiduodamas tėvams (globėjams), kiti vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo dokumentai ugdytiniui išvykus iš Darželio saugomi trejus metus ir sunaikinami.

Vaikui pereinant į priešmokyklinio ugdymo grupę, visa informacija apie vaiko gebėjimus ir pasiekimus perduodama priešmokyklinio ugdymo mokytojui, kuris vaiko vertinimą tęsia vadovaudamasis priešmokyklinio ugdymo Bendrąja programa.

Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pasiekimus ir pažangą vertina tos grupės, kurią lanko vaikas, mokytojas kartu su švietimo pagalbos ir kitais specialistais, jei reikia, bendradarbiauja su Kupiškio ŠPT. Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų pasiekimai ir pažanga aptariami Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.

Vertinimas vaikams garantuoja psichologinį saugumą, sėkmės išgyvenimą.

VII SKYRIUS NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

Ankstyvojo ugdymo vadovas: tėvams, globėjams, pedagogams: vaikas iki trejų metų. Monkevičienė O. Vilnius: Minklės leidyba, 2001.

Etninės kultūros ugdymo metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams, 2011.

Prieiga internetu: <http://www.upc.smm.lt/ugdymas/ikimokyklinis/medziaga.php>.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas, Klaipėda: Baltic Printing House, 2014. Prieiga internetu: http://www.ikimokyklinis.lt/uploads/files/dir795/dir39/dir1/1_0.php.

Jankauskienė L., Monkevičienė O. ir kt. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.

Jakučiūnienė D., Dailidienė N. Sveikos gyvensenos ugdymas ikimokyklinėse įstaigose. Vilnius: Respublikinė ikimokyklinių įstaigų darbuotojų asociacija „Sveikatos želmenėliai“, 2002.

Mockevičienė O., Banevičiūtė B. ir kt. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. UAB „Baltic Printing House“, 2015.

Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. Kaunas: „Šviesa“, 2014.

Saviščenė S., Vaitkevičius V. Vaiko sveikata ir saugumas darželyje. Šiauliai, 2000.

Vaikų darželio programa „Vėrinėlis“. Vilnius: Leidybos centras, 1993.

Kupiškio rajono savivaldybės vaiko socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo(si) modelio aprašas. Patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės mero 2021 m. birželio 29 d. Nr. MV-30
